

Aanvraag aan het gemeentebestuur van Eersel voor een budget voor de implementatie van de pilot “Visieplan welzijn, wonen en zorg” in Steensel.

Aanvrager: Dorpsraad Steensel, 22-03-22.

De aanvraag voor een budget vloeit voort uit het “Visieplan welzijn, wonen en zorg” waarvoor Dorpsraad Steensel, Belangenvereniging Senioren Steensel, Adviesraad Sociaal Domein (ASD), Huisartspraktijk Steensel, Zuidzorg en gemeente Eersel gezamenlijk aan de projectgroep deelnamen (zie bijlage 1).

De ontwikkeling en uitvoering van het visieplan is benoemd als pilot door zowel de gemeente Eersel, de ASD als KBO-Brabant. Voor het visieplan is een nauwe samenwerking ontstaan met Stichting gemeenschapshuis de Höllekes en veel Steenselse verenigingen en activiteiten. Er is veldonderzoek gedaan bij diverse dorpen met ervaring op dit gebied. Van jong tot oud nam deel aan diverse klankbordgroepen en het eindresultaat is recent voorgehouden aan een dorpsraadpleging. Hierbij werd het visieplan unaniem aangenomen.

Het budget betreft de volgende onderdelen:

- Bekostiging van een dorpsondersteuner met ingang van 1-1-2023. Met een aanstelling van 20 uur/week in de eerste 2 jaar, gevolgd door 8 uur per week;
- Een werkkapitaal van 20.000 euro om van start te kunnen gaan;
- Ongeveer 500 uur projectleiding als ondersteuning voor het grote startproject bewustwording en aanreiken van vaardigheden voor jong en oud.

Toelichting:

- Dorpsondersteuner.

In het visieplan is een actieplan rond 6 thema's ontwikkeld: versterken van sociale cohesie en verenigingsleven, helpen van dorpsgenoten in een (dreigend) kwetsbare positie, beter bedienen van woningzoekenden, wensen van jongeren, versterken van basisvoorzieningen en aandacht voor bewustwording over nut en noodzaak van participatie, in combinatie met het aanreiken van vaardigheden.

Op basis van uitwerking in genoemde thema's zijn prioriteitenlijsten ontwikkeld voor 2022 en 2023-25 (zie Visieplan). De projectgroep heeft geoordeeld dat de uitvoering van de prioriteitenlijst voor 2022 haalbaar en uitvoerbaar is. Inmiddels is de uitvoering van een aantal acties al verspreid over verschillende, nauw samenwerkende organisaties.

In werkbezoeken aan dorpen met ervaring in participatie (Elzendorp, Laarbeek en Riethoven) bleek dat daar dorpsondersteuners (DOS) een zeer belangrijke functie vervullen. Een dorpsondersteuner verzorgt de verbinding tussen enerzijds individuele- en algemene hulpvragen en anderzijds (in)formele oplossingen, “maatjes”, vrijwillige-, mantel- en waar nodig professionele zorg en gemeentelijke voorzieningen (zie bijlage E-book). Zij/hij is een spin in dit web en probeert eenvoudige maatoplossingen te vinden voor hulpvragen. In de praktijk kan dit leiden tot bv. grotere tevredenheid en een beperkter beroep op het WMO-loket. De DOS zal door de gemeenschap gevraagde zaken helpen opzetten totdat zij zelfvoorzienend worden. Zij/hij verbindt, stimuleert en organiseert de kracht van een dorp

met (blijvende) inzet van vrijwilligers, zelfwerkzaamheid en leefbaarheid van een dorp. Hij/zij heeft vaak een HBO opleiding in de zorg of sociaal werk.

De DOS wordt in veel gemeentes voor 8 uur per week per dorp aangesteld, betaald via gemeentelijke gelden en aangestuurd door het betreffende dorp. In de praktijk blijkt een aanstelling van 8 uur per week vaak erg beperkt en dient te worden gepuzzeld welke taken (niet) kunnen worden aangepakt, wat de andere organisaties voor hun rekening moeten nemen of blijft liggen. Het functioneren van een DOS hangt sterk samen met hoe goed de vragen van de dorpsbewoners worden opgehaald, gebundeld (visieplan) en gefilterd. Organisaties dienen goed samen te werken voor eenduidigheid van vragen aan en inzet van de DOS. Dit realiseren de partijen in Steensel zich terdege. Voor het "Hart van Steensel" kwam in 2020 een brede en geolied werkende coalitie tot stand. Ook bij dit visieplan werken genoemde partijen naadloos samen. De dagelijkse aansturing van de dorpsondersteuner zal door de dorpsraad geschieden. Deze zal het reguliere overleg met de andere partijen benutten voor input en verantwoording omtrent het functioneren van de DOS. Voor de pilot in Steensel zal een dorpsondersteuner veel moeten mee- ontwikkelen en opzetten. Daarom vragen wij in de eerste 2 jaar een aanstelling van 20 uur per week en zetten wij ons ertoe om daarna met 8 uur per week uit te komen in nauwe afstemming met andere organisaties en vrijwilligers.

- Werkkapitaal

Om van start te kunnen gaan dienen een aantal kosten te worden gemaakt die voor de baat uitgaan. Wij denken aan o.a.:

- Kosten opzet organisatie (notaris)
- Administratie kosten.
- Opleidingskosten.
- Kantoorkosten/inventaris.
- Advieskosten.
- Lidmaatschapskosten/contributies.

Voor deze bovenstaande kosten doen wij een inschatting van € 20.000,-.

- Projectleiding voor het project bewustwording en vaardigheden

De insteek van het project bewustwording en aanleren van vaardigheden laat zich het best vergelijken met het opzetten van een preventief netwerk. We proberen via bewustwording alle inwoners te verleiden tot meer attentie om elkaar mee te nemen in allerlei contacten en activiteiten. Elkaar kennen committeert en maakt helpen leuk en logisch. Elkaar niet kennen leidt gemakkelijk te vervreemding, vereenzaming etc. Met het project willen we zowel jongeren als ouderen op een creatieve manier bewuster maken van situaties en ontwikkelingen waarin kleine acties soms wonderen doen. En vaardigheden aanreiken. Uit dorpen met ervaring hoorden we dat dit een essentiële eerste stap is om draagvlak te verwerven voor alle volgende stappen. De gemeente Eersel en KBO Brabant hebben aangeboden om te helpen dit plan op te zetten vanuit de bestaande voorzieningen zoals

groepstrainingen en een digitaal platform. Omdat de insteek niet uitgaat van doelgroepen maar juist van preventie daarvan zijn er geen kant en klare pakketten beschikbaar en zullen we uit diverse bronnen een pakket op maat moeten samenstellen en uitvoeren. Met herhaalde informatie en leerevents over meerdere jaren, een andere insteek voor jongeren dan voor ouderen en een communicatieplan. Voor al deze elementen is ondersteuning van ongeveer 500 uren projectleiding essentieel.

Tot heden zijn er veel vrijwilligersuren en energie gestoken in deze pilot voor hopelijk de gehele gemeente Eersel. De komst van een dorpsondersteuner, startkapitaal en hulp bij het project bewustwording zien wij als voorwaardelijk om tot een succesvolle implementatie van de pilot te kunnen komen. Er is recent overleg geweest de gemeente Eersel (wethouder E. Beex en T. van Hoef) en het ASD over wat een pilot zou moeten opleveren voor de gemeente Eersel. Wat zijn elkaars verwachtingen hieromtrent, wanneer is de pilot geslaagd, wat is er voor nodig voor een goed evaluatie. Hierover vindt nog intern overleg plaats.

Wij denken dat de opzet en implementatie van de pilot in Steensel een toegevoegde waarde vormt voor de gemeente Eersel bij het ontwikkelen van een visieplan welzijn, wonen en zorg voor de hele gemeente, evenals voor de afzonderlijke dorpen. Met een werkwijze voor het ontwikkelen van een gedragen plan voor participatie met een visie. En een inschatting over de hoeveelheid menskracht en tijd die dat kost. Daarnaast kunnen we alle ervaringen van de implementatie van het plan, inclusief de gebundelde opstart en aansturing van een dorpsondersteuner en het projectplan bewustwording en vaardigheden vastleggen en delen. Het is opvallend en positief dat het visieplan volledig overeenkomt met de prioriteiten die het ASD heeft beschreven in haar jaarplan. Daarmee wordt het belang van een goede evaluatie alleen maar groter.

Wij hopen op een positieve reactie uwerzijds,
met vriendelijke groet,
namens de Dorpsraad,
Tonny Haegens, voorzitter
Arnold Romeijnders, voorzitter werkgroep welzijn en zorg

Bijlage 1: Visieplan Welzijn, wonen en zorg in Steensel

Bijlage 2: E-book Dorpsondersteuner met o.a. lijst van activiteiten

Bijlage 3: RUG, Onderzoek Dorpsondersteuner

Bijlage 4: Voorbeelden van het functioneren van een DOS:

De huisartspraktijk spreekt de DOS aan over een persoon met eenzaamheid. De DOS gaat daar op bezoek, motiveert en bemiddelt zodat zij kan aansluiten bij een enkeling of groep die wandelt, hardloopt, fietst, schaakclub, scouting, Lucida etc. De gemeente brengt een statushouder-gezin in contact met de DOS die zorgt voor een maatje die in samenwerking met de casemanager van de gemeente de integratie in het dorp op zich neemt. Voor de statushouder is helder met wie hij waarvoor contact kan opnemen.

Er lijkt behoefte aan een dagvoorziening voor kwetsbare ouderen. De dorpsraad roept ism de DOS de benodigde partijen bij elkaar. Zij checken de behoefte en bereidheid van partijen en vervolgens zet de DOS een traject op dat leidt tot het realiseren van een dagvoorziening. Als het functioneert trekt de DOS zich terug en checkt van tijd tot tijd of het goed loopt. Een kwetsbare oudere heeft een antislip verhoging voor drempels nodig. De DOS brengt deze oudere in contact met iemand uit de klussendienst die dit tegen materiaalprijs aanlegt.

Er is een vrouw met een terminale ziekte die behoefte heeft aan gezelschap omdat haar netwerk erg klein is en haar kinderen ver weg wonen. De DOS vindt een passende vrijwilliger bij deze vrouw, helpt haar een eindje op weg.